

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

แบบ กศ.ตบ.78

ชื่อหลักสูตร การจักสานเครื่องใช้จากไม้ไผ่ จำนวน 9 ชั่วโมง

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอคีรีมาศ

รหัสหลักสูตร 134

ความเป็นมาของหลักสูตร

การจักสานจากไม้ไผ่มีทำกันมาตั้งแต่สมัยปู่ ย่า ตา ยาย โดยอาศัยไม้ไผ่ที่ขึ้นอยู่ทั่วไปในป่าเมืองไทยซึ่งมีอยู่ประมาณ 100 ชนิด แต่ที่นิยมนำมาจักสานกัน ได้แก่ ไม้ไผ่ใหญ่ ที่คนนิยมนำมาปลูกไว้รอบ ๆ หมู่บ้าน เพื่อใช้ หน่อเป็นอาหารและใช้ลำต้นมาตัดแปลงทำเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จำเป็นภายในครอบครัวเช่น ตะกร้า ชะลอม กระออม กระดังงู ตะแกรง กระเชอ ลอบ ไซ กระติบข้าว หวด หรือมวนหนึ่งข้าว ครุ เป็นต้น เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น ในสมัยก่อนนิยมทำใช้กันเองภายในครอบครัว ตามความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่น และการจักสานแต่ละอย่างมีกรรมวิธีที่แตกต่างกัน ยากบ้างง่ายบ้าง ดังนั้นแต่ละคนจึงมีความถนัดใน การทำไม้เหมือนกัน จึงได้เกิดมีการผลิต เพื่อแลกเปลี่ยนกันขึ้น พอมาช่วงหลัง ๆ ไม้ไผ่หายากขึ้น และคนมีงาน มีรายได้ดีกว่าก็หันไปทำงานอย่างอื่นแทน จึงยังคงเหลืออยู่เพียงบางคนหรือบางกลุ่มเท่านั้นที่มีความถนัดทางจักสานเป็นพิเศษหันมายึดอาชีพทางการจักสานเป็นอาชีพหลัก บางคนก็ยึดเป็นอาชีพรองจากการทำไร่ ทำนา โดยอาศัยทำในเวลาว่าง ตอนเย็นหรือ กลางคืนที่กลับ จากไร่นาแล้ว เพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัว อีกทางหนึ่ง การจักสานจากไม้ไผ่นั้นสามารถ นำมา ตัดแปลงทำเครื่องใช้ได้หลายอย่าง ดังที่กล่าวมาแล้ว สาเหตุสำคัญที่นิยมนำเอาไม้ไผ่มาจักสานก็เพราะว่าไม้ไผ่หาง่าย ไม้แปรรูปได้ง่ายมีความเหนียวสามารถจัก เหลา แต่ง ได้หลายขนาด ง่ายแก่การตัด แต่ง ง่ายต่อการนำมา ประกอบกันเป็นรูปทรงตามที่ต้องการ

จากความเป็นมาดังกล่าว ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอคีรีมาศ จึงได้นำภูมิปัญญาการจักสานไม้ไผ่ มาพัฒนาเป็น ผลิตภัณฑ์ เพื่อเรียนรู้และฝึกทักษะอาชีพ สามารถสร้างรายได้ให้กับประชาชน ซึ่งเป็นอาชีพ เสริมเพื่อเพิ่มรายได้และลดรายจ่ายให้แก่ครอบครัว และเป็นการนำทรัพยากรในพื้นที่มาใช้ประโยชน์ได้

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ของประชาชนในเรื่องศิลปะการจักสานเครื่องใช้ จากไม้ไผ่ เพื่อการประกอบอาชีพ
2. เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจและทักษะรวมทั้งความคิดสร้างสรรค์ในการ ประดิษฐ์เครื่องใช้จากไม้ไผ่
3. เป็นหลักสูตรที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ส่งเสริมสนับสนุนและสืบทอดศิลปวัฒนธรรมของชาติ

จุดประสงค์ของหลักสูตร เมื่อผู้เรียน เรียนจบหลักสูตรแล้วสามารถปฏิบัติได้ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในการจัดทำศิลปปะงานจักสาน
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการอาชีพการจักสานเครื่องใช้จากไม้ไผ่
3. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจตระหนักถึงการเป็นผู้ประกอบการที่ดี

กลุ่มเป้าหมาย

- ประชาชนทั่วไป และประชาชนที่สนใจในพื้นที่อำเภอคีรีมาศ

ระยะเวลา

หลักสูตร การจักสานเครื่องใช้จากไม้ไผ่ จำนวน 9 ชั่วโมง

- ภาคทฤษฎี จำนวน 2 ชั่วโมง
- ภาคปฏิบัติ จำนวน 7 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนการสอน

1. ปฐมนิเทศ

ที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1	เพื่อแนะแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	1. การปฐมนิเทศ	1. ครู กศน. แนะนำตัวเองและวิทยากร 2. วิทยากรบอกถึงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	15 นาที	-

2. ช่องทางการประกอบอาชีพ

ที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
2	1. เพื่ออธิบายความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการจักสานเครื่องใช้จากไม้ไผ่ ได้ 2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบอกความสำคัญในการจักสานเครื่องใช้จากไม้ไผ่ 3. เพื่อให้ผู้เรียนวิเคราะห์ แหล่งจำหน่ายการจักสานเครื่องใช้จากไม้ไผ่ ได้	1. ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการจักสานเครื่องใช้จากไม้ไผ่ 2. ความสำคัญในการจักสานเครื่องใช้จากไม้ไผ่ 3. แหล่งจำหน่ายการจักสานเครื่องใช้จากไม้ไผ่	วิทยากรสนทนาและแลกเปลี่ยนความรู้เดิมของผู้เรียน และบรรยาย ความเป็นมา ความสำคัญในการประกอบอาชีพการจักสานเครื่องใช้จากไม้ไผ่ และแนะนำแหล่งจำหน่าย	30 นาที	

3. ทักษะการประกอบอาชีพ

ที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
3	1. เพื่อให้ผู้เรียนที่ร่วมกิจกรรมมีการสร้างผลิตภัณฑ์ได้ 2. เพื่อส่งเสริมอาชีพแก่คนในชุมชนและเป็นทางเลือกการประกอบอาชีพที่มีความหลากหลายมากขึ้น 3. เพื่อเป็นการสร้างชุมชนเข้มแข็งและสร้างความสามัคคีในชุมชน	1. การเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ ในการจักสานเครื่องใช้จากไม้ไผ่ 2. การคัดเลือก คำนวณเส้นตอก 3. แหล่งวัสดุ อุปกรณ์การจักสานเครื่องใช้จากไม้ไผ่ 4. ฝึกปฏิบัติการจักสานเครื่องใช้จากไม้ไผ่	1. ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงความ เป็นมาและความสำคัญของการจักสานเครื่องใช้จากไม้ไผ่ 2. วิทยากรให้ดูตัวอย่างของจริงการจักสานไม้ไผ่และแนะนำวิธีการสานผลิตภัณฑ์รูปแบบต่างๆได้ 3. ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจักสาน ผลิตภัณฑ์รูปแบบต่างๆ	15 นาที	7 ชั่วโมง

4. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ

ที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
4	1. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบริหารจัดการได้ 2. เพื่อให้ผู้เรียนควบคุมคุณภาพ มาตรฐานของการจักสานเครื่องใช้จากไม้ไผ่ 3. เพื่อให้ผู้เรียนวิเคราะห์ความต้องการของตลาดการบัญชีได้	1. การบริหารจัดการ สำรวจแหล่งวัตถุดิบการผลิต สำรวจแหล่งทุน 2. การควบคุมคุณภาพ มาตรฐาน การจักสาน เครื่องใช้จากไม้ไผ่ 3. การวิเคราะห์ความต้องการของตลาด การบัญชี การคิดต้นทุน กำไร	1. จัดให้ผู้เรียนศึกษา การบริหารจัดการ 2. วิทยากรบรรยายให้ความรู้ เรื่อง การจักสานเครื่องใช้จากไม้ไผ่ - ความสวยงาม - ความต้องการของตลาด 3. การศึกษาวิเคราะห์ความต้องการของตลาด การบัญชี	30 นาที	

5. โครงการประกอบอาชีพ

ที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
5	1. บอกความสำคัญของโครงการประกอบอาชีพได้ 2. บอกประโยชน์ของโครงการประกอบอาชีพได้	1. ความสำคัญของ โครงการประกอบอาชีพ 2. ประโยชน์ของโครงการประกอบอาชีพ 3. องค์ประกอบของ โครงการประกอบอาชีพ	1. ผู้เรียนได้มีความรู้ความเข้าใจถึงประโยชน์ของโครงการประกอบอาชีพ 2. ผู้เรียนได้มีความรู้ความเข้าใจถึงองค์ประกอบของโครงการประกอบอาชีพ	30 นาที	

สื่อการเรียนรู้

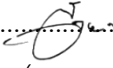
1. สื่อของจริง
2. รูปภาพ
3. วัสดุอุปกรณ์

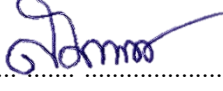
การวัดและประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
2. การประเมินผลระหว่างเรียนจากการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพเพียงพอสามารถสร้างรายได้ให้กับตนเอง ความสำเร็จของการปฏิบัติและจบหลักสูตร

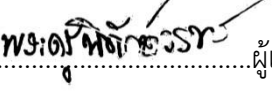
เงื่อนไขการจบหลักสูตร

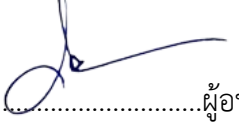
1. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

ลงชื่อ..........วิทยาการ
(นางสายฝน ช่างเขียน)

ลงชื่อ..........ผู้เสนอหลักสูตร
(นางสมคณิง จารุเสนีย์)
หัวหน้างานการศึกษาต่อเนื่อง

ลงชื่อ..........วัดผลประเมินผล
(นายสุรพล อุปลิมถ์)
คณะกรรมการสถานศึกษา

ลงชื่อ..........ผู้เห็นชอบหลักสูตร
(พระครูพิทักษ์วราร)
ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา

ลงชื่อ..........ผู้อนุมัติหลักสูตร
(นางริสา วัฒนะรัตน์)
ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอคีรีมาศ
ปฏิบัติหน้าที่ ผู้อำนวยการ สกร.อำเภอคีรีมาศ